T.C.
ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

COP31 TÜRKİYE ANTALYA

Sayı :30824082-610/ 17085405 21 Ekim 2026
Konu :Yazılı Soru Önergeleri

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Milletvekillerimiz tarafından şahsıma yöneltilen ve ilişik listede; TBMM Esas numaraları ve konuları belirtilen yazılı soru önergeleri incelenmiş olup, söz konusu önergelerde yer alan hususlara ilişkin cevaplarımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Murat KURUM
Bakan

EK:
-Dosya (1 Takım)

Mustafa Kemal Mahallesi Eskişehir Devlet Yolu (Dumlupınar Bulvarı) 9. km. No: 278 Çankaya / Ankara
İrtibat: Şube Müdürü-Haydar DEMİRER Tel: 410 14 57
Faks:418 74 63 e-posta: haydar.demirer@csb.gov.tr elektronik ağ: www.csb.gov.tr

İSTANBUL MİLLETVEKİLİ
SAYIN ALİ GÖKÇEK'İN
TBMM 7/49115 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE
İLİŞKİN SORULAR VE CEVAPLARI

7/49115
GK 12

SORULAR

1) Türkiye'nin 2025 ve 2026 yıllarının ilk 6 ayı itibarıyla ithal ettiği toplam plastik atık miktarı ne kadardır? Bu atıkların gönderici ülkeye göre dağılımı nasıldır?
2) Bu atıkların Türkiye'deki varış illerine göre dağılımı nedir?
3) Ülkemizde plastik geri dönüşüm ve bertaraf tesislerinin sayısı kaçtır? Bu tesislerin illere göre dağılımı nasıldır? İlgili tesislerin atık su deşarjlarına ve yasa dışı depolama faaliyetlerine yönelik 2026 yılı içerisinde kaç denetim gerçekleştirilmiştir? Mevzuata aykırı hareket eden kaç tesise idari para cezası kesilmiş veya faaliyet durdurulmuştur? Varsa kesilen idari para cezasının toplam miktarı nedir?
4) Denizlerimizdeki artan kirliliğin sebeplerinin tespiti ve gerekli çözüm önerilerinin ivedilikle hayata geçirilebilmesi için Bakanlığınızca bugüne kadar yapılmış kapsamlı bir laboratuvar ve etki analizi çalışması bulunmakta mıdır?
5) Ulusal geri kazanım kapasitemiz nedir? Bu kapasitenin illere göre dağılımı nasıldır?

CEVAPLAR

1) 2872 sayılı Çevre Kanunu uyarınca tehlikeli atıkların Ülkemize ithalatı kati olarak yasaktır. Ülkemizde geri kazanımı mümkün olmayan atıklar ile bertaraf amaçlı atık ithalatına izin verilmemektedir.

Sanayicimizin ihtiyacı olan, çevresel risk oluşturmayan ve geri dönüştürülebilen, ekonomik değere sahip olan tehlikesiz atıklar geri dönüştürülmek üzere ithal edilmekte olup; bu atıkların ithalatı "Çevrenin Korunması Yönünden Kontrol Altında Tutulan Atıkların İthalat Denetimi Tebliği (Ürün Güvenliği ve Denetimi: 2026/3)" çerçevesinde kontrollü olarak gerçekleştirilmektedir. Tebliğ Ticaret Bakanlığı tarafından Bakanlığımız görüşleri de alınarak yayımlanmakta olup, her yıl revize edilmektedir. Tebliğde Ek-1'de ithali kontrole tabi olarak ithal edilebilen atıkların GTİP numaraları, Ek-2/A'da ithalatı yasaklanan atıkların GTİP numaraları ve Ek-2/B'de ithalatı yasaklanan atıkların atık kodları (Atık Yönetimi Yönetmeliğine göre) yer almaktadır.

2) İhtisas gümrüklerinin bulunduğu Mersin, İstanbul gibi illerin yanı sıra Adana, Gaziantep gibi diğer büyük illerimizde faaliyet gösteren geri dönüşüm/kazanım tesisleri mevzuatla belirlenen koşulları sağlaması halinde plastik atık ithalatı yapılmaktadır.

3) Türkiye'de faaliyet gösteren geri dönüşüm tesisleri Bakanlığımız çevre izinleri portalı olan Ulusal Çevre Bilgi Sisteminde yer alan Çevre İzin ve Lisans (e-izin) siteminde yer alan https://eizin.cevre.gov.tr/Rapor/BelgeArama.aspx linkten sorgulama yapılabilmektedir.

Ayrıca, 2872 sayılı Çevre Kanunu ve bu kanuna istinaden çıkarılan mevzuatlar kapsamında Bakanlığımız merkez ve taşra teşkilatında görevli denetim personelleri tarafından koordineli bir şekilde ani, birleşik ve şikayet üzerine denetimler yapılmaktadır. Yapılan denetimlerde Çevre Mevzuatında belirtilen usul ve esaslara aykırı faaliyet gösterdiği tespit edilen işletmelere 2872 sayılı Çevre Kanunu'nun 20 nci maddesi uyarınca idari para cezası uygulanmakta, ayrıca çevre ve insan sağlığı için tehlike yaratan işletmelerin faaliyeti ise 15 inci maddesi kapsamında kısmen veya tamamen, süreli veya süresiz olarak durdurulmakta ayrıca çevre kirliliğine sebebiyet verenler hakkında Cumhuriyet Savcılıklarına suç duyurusunda bulunulmaktadır.

Bakanlığımızca 2026 yılında ülke genelinde Atık Bertaraf ve Geri Dönüşüm Tesisleri sektöründe atık ve atıksu konulu 4.752 çevre denetimi gerçekleştirilmiştir. Gerçekleştirilen denetimlerde mevzuata aykırı hareket eden 303 tesise 629.619.461 TL idari para cezası uygulanmış olup 51 işletmenin faaliyeti durdurulmuştur.

4) Denizlerimizdeki kirliliğin kaynaklarının belirlenmesi, mevcut durumun değerlendirilmesi ve kirliliğin azaltılmasına yönelik gerekli tedbirlerin ortaya konulması amacıyla Bakanlığımızca çeşitli çalışmalar yürütülmektedir.

Bu kapsamda, ülkemizin taraf olduğu Barselona ve Bükreş Sözleşmeleri çerçevesindeki yükümlülüklerimiz doğrultusunda, "Denizlerimizin Kara Kökenli Kirleticilere Karşı Korunmasına Yönelik Ulusal Eylem Planı" 2023-2028 dönemini kapsayacak şekilde güncellenmiştir.

Ulusal Eylem Planında; denizlerimizi etkileyen kara kökenli kirlilik kaynaklarının ve baskıların değerlendirilmesi, mevcut durumun ortaya konulması, kirliliğin önlenmesi ve azaltılmasına yönelik ihtiyaçların belirlenmesi ile ilgili kurum ve kuruluşlar tarafından uygulanacak tedbir ve eylemlere yer verilmiştir. Böylece, denizlerimizin çevresel durumunun iyileştirilmesine yönelik öncelikli eylemler ve sorumlu kurumlar belirlenerek ulusal ölçekte bir yol haritası oluşturulmuştur.

Ayrıca, 2019/09 sayılı Deniz Çöpleri İl Eylem Planlarının Hazırlanması ve Uygulanması Genelgesi uyarınca Deniz Çöpleri İl Eylem Planları Vali Başkanlığında kurulan ilgili kurum, kuruluşlar ile üniversiteler, sivil toplum kuruluşlarının da yer aldığı komisyon marifetiyle hazırlanmaktadır. Deniz Çöpleri İl Eylem Planlarının çerçevesinde deniz çöplerinin kaynakları ve riskli alanlar ile alınacak tedbirler ile görev ve sorumlulukları belirlenmiş olup çalışmalar bu minvalde koordinasyonlu olarak yürütülmektedir.

Diğer taraftan; koordinesi Bakanlığımız tarafından yapılan Denizlerde Bütünleşik Kirlilik İzleme Programı (DEN-İZ) ile denizlerimizin çevresel durumunu kapsamlı ve düzenli şekilde izlenmektedir. TÜBİTAK Marmara Araştırma Merkezi iş birliğinde yürütülen program sayesinde Karadeniz, Marmara Denizi ve Boğazlar, Akdeniz ile Ege Denizi'nde toplam 428 noktada düzenli izleme çalışmaları yürütülmektedir.

5) Atık ithalatının yurtiçi toplama faaliyetlerini olumsuz yönde etkilememesi amacıyla 2020 yılı itibariyle atık ithalatında kota uygulamasına geçilmiştir. Atık geri kazanım tesislerinin kapasiteleri üzerinden verilen ithalat izin kotası kapsamında, tesislerin üretim kapasitelerinin en fazla %50'si kadar atık ithalatı yapmalarına izin verilmektedir.